

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
ของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเครือข่ายความร่วมมือนานาชาติ
ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์
A Study of the Teaching and Learning Management for Enhancing
the Elderly Health Care Competency of the Students
in International Educational Institutions Cooperation Network
of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong

ปัทมา ผ่องศิริ¹ นภัทร บุญเทียม² พิสสมัย วงศ์สง่า³ พรทิพย์ แก้วสิงห์⁴
สกลสุภา อภิษฐ์บุญโชค⁵ จรูญศรี มีหนองหว้า⁶ อัญชลี ฐิตะสาร⁷

Pattama Phongsiri, Napat Boontiam, Pissamai wongsanga, Pornthip Kaewsing,
Sakonsupa Apichutboonchock, Jaroonsree Meenongwah, Anchalee Thitasan

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ และมหาวิทยาลัยสำหรับมิวเทียร์ ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัย การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ พบว่า 1) ผู้บริหารมีการประกาศนโยบายการจัดการศึกษาที่ชัดเจน 2) มีการทบทวนหลักการให้นักศึกษา 3) มีการประเมินความพร้อมนักศึกษา 4) อาจารย์ผู้สอนมีการมอบหมายให้นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม 5) มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย 6) มีการนำข้อเสนอของคณะกรรมการสถานศึกษาไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านสมรรถนะของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีสมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 63.12 ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.03) และสมรรถนะสูงสุดคือด้านการตระหนักรู้ในตนเอง การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสำหรับมิวเทียร์ พบว่า 1) ผู้บริหารมีการประกาศนโยบายการจัดการศึกษาที่ชัดเจน 2) มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน 3) มีการทดสอบความรู้ นักศึกษา ก่อนฝึกปฏิบัติ

Received: 2021-03-18 Revised: 2021-07-21 Accepted: 2021-07-22

¹ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ Director of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong. Corresponding Author e-mail: mbkondee549@gmail.com

^{2 3 4 5 6 7} อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ Lecturers of Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong

4) มีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา 5) เปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอแนวคิดในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน 6) มีการนำข้อเสนอของนักศึกษาไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และในด้านสมรรถนะของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมากในจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 50 : 50 ($\bar{X}$ = 4.74, S.D.=0.04), ($\bar{X}$ = 4.28, S.D.=0.83) และสมรรถนะสูงสุดคือสมรรถนะด้านปัญญาในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

คำสำคัญ (Keywords) : การจัดการเรียนการสอน; สมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

Abstract

The purpose of this research was to study the learning management for enhancing the elderly health care competency of the students in Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong and Sari Mutiara University, Republic of Indonesia. It is a mixed method research that used statistics to analyze the data were percentage, average, standard deviation and content analysis. The research findings, The study in learning management in Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong were as follows : 1) The administrator has announced an clearly policy, 2) there were reviewed of the principles to students, 3) there were assesment the readiness of students, 4) the instructors assigns students to study additional knowledge, 5) there were improved of teaching and learning in various ways, 6) there were bring suggestion of the institute board to develop learning management. In part of competency of the students, it was found that most of them had the overall health care competency at a high level of 63.12% ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.03) and the highest part was in self-awareness in elderly health care. The study in learning management in Sari Mutiara University were as follows : 1) The administrator has announced an clearly policy, 2) there were a clearly teaching and learning model, 3) there were tests students, 4) there were assesment students satisfaction, 5) there were offered all students the opportunity to propose suggestion on improving the learning management, 6) there were brings suggestion to improve the learning management of the students to develop learning management. In part of competency of the students, it was found that the students had the highest competency and high competency the same number in elderly health care 50% : 50% ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.04), ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.83), and the highest part was intelligence in elderly health care.

Keywords: Teaching and learning management; Elderly health care competency

บทนำ (Introduction)

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาจำนวนประชากรผู้สูงอายุ ได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความก้าวหน้าทาง การแพทย์และการสาธารณสุข (United Nations Population Funds, 2012 : 3-4 อ้างถึงใน พิมพ์สุทธิ บัวแก้ว และ รติพร ถึงผิง, 2559 : 94-109) ทั่วโลกกำลังเข้าสู่กระบวนการที่เรียกว่า ภาวะประชากรสูงอายุ (population ageing) ตามการคาดประมาณของสหประชาชาติ ประชากรสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปในโลกนี้ จะมีจำนวนครบ 1,000 ล้านคน ในต้นปี 2019 เท่ากับว่า โลกของเราได้กลายเป็น สังคมสูงอายุมาหลายปีแล้ว (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2562 : 74-75) ประเด็นท้าทายที่สำคัญคือ ประชากรไทยกำลังมีอายุสูงขึ้นอย่างรวดเร็วมาก อีก 4 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะเป็น “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” เมื่อสัดส่วนผู้สูงอายุถึง ร้อยละ 20 และอีก 20 ปีข้างหน้า สัดส่วนประชากรสูงอายุจะสูงขึ้นถึงร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด อีก 20 ปีข้างหน้า จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จะลดลงจาก 12 ล้านคน เหลือ 9 ล้านคน คนในวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี จะลดลงจาก 44 ล้านคน เหลือ 37 ล้านคน แต่ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าตัวจาก 11 ล้านคนเป็น 20 ล้านคน (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2562 : 74-75)

ประเทศอินโดนีเซีย มีประชากรสูงอายุอันดับที่ห้าของโลก โดย Global Age Watch 2015 บันทึกไว้ว่าร้อยละ 8.2 (ประมาณ 21 ล้านคน) ของประชากรอินโดนีเซียมีอายุมากกว่า 60 ปี โดยผู้หญิงมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นผู้หญิง อย่างไรก็ตาม อัตราการเกิดของอินโดนีเซียชะลอตัว คาดการณ์ว่าประเทศอินโดนีเซียจะมีประชากรสูงอายุถึง 20% ภายในปี 2593 ปัญหาของประเทศอินโดนีเซียเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุคือ สถานดูแลผู้สูงอายุของรัฐบาลมีอยู่น้อย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุชาวอินโดนีเซียก็ไม่ได้คาดหวังจากรัฐบาลและไม่ต้องการเป็นภาระกับครอบครัวของพวกเขา (<https://www.insideindonesia.org>, 15 มิถุนายน 2563)

การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ทำให้ทุกภาคส่วนต้องมีการปรับบทบาทของตนเองเพื่อให้เกิดการเชื่อมประสานอย่างกลมกลืนระหว่างภารกิจใหม่กับเป้าหมายเดิมที่ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ไว้แล้ว สถาบันการศึกษาทุกแห่งในประเทศไทยต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถาบันให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีของโลก การมีเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในประเทศของตนเองและระดับนานาชาติ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญ ในระหว่างปี 2559-2563 มีสถาบันการศึกษาต่างประเทศที่มาร่วมแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุร่วมกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ มีจำนวน 3 สถาบันการศึกษาจาก 3 ประเทศ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยสำหรับมิวเทียร์ ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย มหาวิทยาลัยเมโอ ประเทศญี่ปุ่น และมหาวิทยาลัยมิวออร์กี ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจากการร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถาบันในช่วงเวลาที่ผ่านมา ในเบื้องต้นทำให้ทราบว่าแต่ละสถาบันมีรูปแบบการเรียนการสอนที่มีทั้งความคล้ายกันและแตกต่างกันในบางบริบท นอกจากนี้ยังพบว่าแต่ละสถาบันการศึกษาก็มีข้อจำกัดที่น่าสนใจในการจัดการเรียนการสอนที่

แตกต่างกันด้วย (งานวิเทศสัมพันธ์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์, 2563 : 15-16)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นหน่วยงานที่เป็นศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระดับจังหวัด ให้บริการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีมาโดยตลอด ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 และงานวิเทศสัมพันธ์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการต่างประเทศและการประชาสัมพันธ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนางานวิจัยในระหว่างประเทศเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานของการพัฒนาการเรียนการสอนในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค และจากสภาพการณ์นี้ ในปีงบประมาณ 2563 นี้ งานวิเทศสัมพันธ์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ จึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเครือข่ายความร่วมมือนานาชาติของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ด้วยการดำเนินการศึกษาดังกล่าวจะช่วยเกิดองค์ความรู้ที่จะใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และส่งเสริมสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุทั้งในประเทศและในต่างประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ และมหาวิทยาลัยสำหรับมิวเทียร์ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยแบ่งเป็น 2 หน่วยศึกษา ประกอบด้วย การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ราชอาณาจักรไทย และการศึกษาการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสำหรับมิวเทียร์ ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรในการศึกษารั้งนี้ คัดเลือกโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 592 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถาบันการศึกษา อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ราชอาณาจักรไทย จำนวน 587 คน และมหาวิทยาลัยสำหรับมิวเทียร์ ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบประเมินสมรรถนะ และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

3.1.1 แบบสอบถามปลายเปิดและแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 6 ด้าน คือ 1) ด้านนโยบายการจัดการศึกษา 2) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการเตรียมนักศึกษา 4) ด้านการมอบหมายงานให้นักศึกษา 5) ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน และ 6) ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

3.1.2 แบบประเมินสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านความรู้ 2) สมรรถนะด้านปัญญา 3) สมรรถนะด้านตระหนักรู้ในตนเอง โดยอ้างอิงจากสมรรถนะการเรียนรู้ของนายแพทย์ประเวศ วสี (2537)

3.1.3 แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

3.2.1 หาความเที่ยงตรง (Validity) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใช้การตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปในทุกข้อ

3.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษากลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ .965

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ใช้การแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และกระบวนการสนทนากลุ่ม

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในมหาวิทยาลัยสำหรับวิเวกวิทยา ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ใช้แบบสอบถามแบบ Google form โดยส่งไปทางอีเมล และการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม โดยใช้โปรแกรมสนทนากลุ่ม Google meet ผ่านเครื่องรับสัญญาณในคอมพิวเตอร์

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ใช้สถิติการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการสังเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหา และการทดสอบแบบสามเส้า ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเครือข่ายความร่วมมือนานาชาติของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ สามารถอธิบายผลการศึกษาเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

หน่วยศึกษาที่ 1 การศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาในสถาบันการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ราชอาณาจักรไทย ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นด้านนโยบายการจัดการศึกษา ผู้บริหารสูงสุดของสถาบันมีการประกาศนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ชัดเจนในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.84$, $SD=0.50$)

2) ความคิดเห็นด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยมีการทบทวนหลักการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในรายวิชาด้านปฏิบัติการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้สูงอายุก่อนการออกฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, $SD=0.22$)

3) ความคิดเห็นด้านการเตรียมนักศึกษาที่ วิทยาลัยมีการประเมินความพร้อมด้านการฝึกปฏิบัติการพยาบาลแก่นักศึกษาในการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุก่อนการออกฝึกปฏิบัติการในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$, $SD=0.28$)

4) ความคิดเห็นด้านการมอบหมายงานให้นักศึกษา อาจารย์ผู้สอนมีการมอบหมายงานให้นักศึกษาให้สืบค้นหรือหาความรู้เพิ่มเติมในการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในระหว่างการออกฝึกปฏิบัติในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.20$)

5) ความคิดเห็นด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน วิทยาลัยมีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในรูปแบบที่หลากหลายในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, $SD=1.12$)

6) ความคิดเห็นด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยนำข้อเสนอแนวคิดหรือความเห็นในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการสถานศึกษาไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในปีการศึกษาถัดไปในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.51$)

ผลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ เป็นดังนี้

“นโยบายของทางวิทยาลัยมีความชัดเจนครอบคลุมปฏิบัติได้จริงที่เห็นเป็นที่ประจักษ์ได้ คือวิทยาลัยมีชมรมผู้สูงอายุสามารถให้ผู้สูงอายุในชุมชนมาทำกิจกรรมในชมรมร่วมกันเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในแบบองค์รวมครอบคลุมในทุกๆด้าน”

“นักศึกษา ควรมีการทบทวนความรู้พื้นฐานเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ อาจารย์ มีการสอนและนิเทศเป็นอย่างดี บุคลากรสายสนับสนุน มีการช่วยกันจัดงานวันผู้สูงอายุในวิทยาลัย

“รู้สึกว่าการเตรียมนักศึกษาและการมอบหมายงานให้ออกไปเรียนรู้และสัมผัสกับผู้ป่วยโดยตรงทำให้เข้าใจผู้ป่วยมากขึ้นจากเดิมที่เรียนทฤษฎีในห้องพอได้ไปเจอสภาพจริงจึงทำให้เข้าใจการดูแลผู้ป่วยยิ่งขึ้นไปอีก”

“รู้สึกตื่นเต้นเพราะหลังมอบหมายงานจะต้องได้มีการศึกษากรณีศึกษา และหา evidence-based เพื่อเลือกไปใช้น่าไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ”

“มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายทั้งในรูปของทฤษฎีปฏิบัติและมีการให้นักศึกษาฝึกและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยการออกไปศึกษากับผู้สูงอายุจริงๆ ในชุมชนและมีการบูรณาการให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุเป็นผลทำให้มีความเข้าใจในผู้สูงอายุมากขึ้นเมื่อเราเข้าใจและรู้จักผู้สูงอายุจะทำให้เราสามารถหาวิธีเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น”

สมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ราชอาณาจักรไทย พบว่า

1) สมรรถนะด้านความรู้ ส่วนใหญ่มีสมรรถนะด้านความรู้ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปทุกคน และสมรรถนะด้านความรู้ที่นักศึกษามีมากที่สุดคือ มีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่ทันสมัยและน่าเชื่อถือได้ ($\bar{X}=4.57$, $SD=0.51$)

2) สมรรถนะด้านปัญญา ส่วนใหญ่มีสมรรถนะด้านปัญญาในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ในระดับมากที่สุดทุกคน และสมรรถนะด้านปัญญาที่นักศึกษามีมากที่สุดคือ สามารถนำผู้สูงอายุออกกำลังกายได้ ($\bar{X}=4.77$, $SD=0.51$)

3) สมรรถนะด้านตระหนักรู้ในตนเอง ส่วนใหญ่มีสมรรถนะด้านตระหนักรู้ในตนเองในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ระดับมากที่สุดทุกคน และสมรรถนะด้านตระหนักรู้ในตนเองที่นักศึกษามีมากที่สุดคือ มีความเข้าใจตนเองว่าเป็นผู้ที่กำลังศึกษาด้านการดูแลผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.84$, $SD=0.55$)

4) ระดับสมรรถนะในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษา ส่วนใหญ่มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 63.12 ($\bar{X}= 4.29$, $S.D.=0.03$) รองลงมาคือ มีสมรรถนะในระดับปานกลาง ร้อยละ 26.38 ($\bar{X}= 3.42$, $S.D.=0.44$) และมีสมรรถนะในระดับมากที่สุด ร้อยละ 10.50 ($\bar{X}= 4.77$, $S.D.=0.28$) ตามลำดับ

หน่วยศึกษาที่ 2 การศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาในสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยสำหรับมวเียว ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นด้านนโยบายการจัดการศึกษา ผู้บริหารสูงสุดของสถาบันมีการประกาศนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ชัดเจนในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, $SD=0.10$)

2) ความคิดเห็นด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างชัดเจนในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, $SD=0.00$)

3) ความคิดเห็นด้านการเตรียมนักศึกษา มหาวิทยาลัยมีการทดสอบความรู้นักศึกษาในการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุก่อนการออกฝึกปฏิบัติในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$, $SD=0.38$)

4) ความคิดเห็นด้านการมอบหมายงานให้นักศึกษา มหาวิทยาลัยมีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนและการมอบหมายงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุหลังการออกฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้สูงอายุในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, $SD=0.12$)

5) ความคิดเห็นด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนเสนอแนวคิดหรือให้ความเห็นในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, $SD=0.22$)

6) ความคิดเห็นด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยนำเสนอแนวคิดหรือความเห็นในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในปีการศึกษาถัดไปในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, $SD=0.13$)

ผลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษามหาวิทยาลัยสำหรับวิเทียรา ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เป็นดังนี้

“Sari Mutiara Indonesia University have establishment of an institution to accommodate the elderly and accompany them in health matters”

“Our university have Natural learning model is open to provide new things for the elderly”

“We focus on the practice of students for improving nursing students skills by learn the Geriatric Lab and working in collaboration with New Delhi University, India in teaching and learning management”

“The university has assigned students a life course. Life course is a professional course in providing care for the elderly. Students must provide attractive learning media to the elderly”

“But nowadays, due to the epidemic situation of COVID-19, students have to study at home and study online”

“During this period, our students are no practice and the rector of university has banned students from participating in community training during this time”

“The improvement of university teaching is allocation of special space for nurses and students in discussions about university teaching and learning”

“Our university has improved and developed the teaching and learning according to the situation as now students study at home. As for the teachers, they have to teach by using technology in teaching such as using google classroom program”

“In the development of teaching and learning in present time, the online learning method must use attractive technology which is applied to the care of the elderly”

สมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสำหรับมว.เตี๋ยรา ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

1) สมรรถนะด้านความรู้ ส่วนใหญ่มีสมรรถนะด้านความรู้ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปทุกคน และสมรรถนะด้านความรู้ที่นักศึกษามีมากที่สุดคือ นักศึกษามีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ทันสมัยและน่าเชื่อถือได้ ($\bar{X}=4.52$, $SD=0.41$)

2) สมรรถนะด้านปัญญา ส่วนใหญ่มีสมรรถนะด้านปัญญาในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ในระดับมากที่สุดทุกคน และสมรรถนะด้านปัญญาที่นักศึกษามีมากที่สุดคือ นักศึกษาสามารถนำผู้สูงอายุออกกำลังกายได้ ($\bar{X}=4.70$, $SD=0.01$)

3) สมรรถนะด้านตระหนักรู้ในตนเอง ส่วนใหญ่มีสมรรถนะด้านตระหนักรู้ในตนเองในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในระดับมากที่สุดทุกคน และสมรรถนะด้านตระหนักรู้ในตนเองที่นักศึกษามีมากที่สุดคือ นักศึกษาเคารพในการตัดสินใจของผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.64$, $SD=0.22$)

4) ระดับสมรรถนะในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษา ส่วนใหญ่มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 50 ($\bar{X}= 4.74$, $S.D.=0.04$) และมีสมรรถนะในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50 ($\bar{X}= 4.28$, $S.D.=0.83$) เท่ากัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเครือข่ายความร่วมมือนานาชาติของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

ผู้บริหารของสถาบันการศึกษามีการประกาศนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ชัดเจน มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างชัดเจนมีการทบทวนหลักการเสริมสร้างการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุก่อนการออกฝึกปฏิบัติให้นักศึกษา มีการประเมินความพร้อมด้านการฝึกปฏิบัติการพยาบาลแก่นักศึกษาก่อนการออกฝึกปฏิบัติการ มีการทดสอบความรู้ นักศึกษา ก่อนการออกฝึกปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนมีการมอบหมายให้นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างการออกฝึกปฏิบัติ สถาบันการศึกษามีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย สถาบันการศึกษามีการประเมินความพึง

พอใจของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนหลังการออกฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้สูงอายุ เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนเสนอแนวคิดหรือให้ความเห็นในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน นำข้อเสนอหรือความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาถัดไป และนำข้อเสนอแนวคิดหรือความเห็นในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาถัดไป สอดคล้องกับ กิตติพร เนาว์สุวรรณ และคณะ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนาตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ กำหนดนโยบายภายใต้การมีส่วนร่วม และจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับ ทฤษฎีการสอนของ Tyler (1949) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มีองค์ประกอบที่ต้องดำเนินการ เกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษา การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินประสิทธิภาพของประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของประสบการณ์การเรียนรู้หรือหลักสูตร เป็นกระบวนการค้นหาว่าประสบการณ์การเรียนรู้ได้ช่วยพัฒนาและทำให้เกิดผลการเรียนรู้ตามที่ต้องการหรือไม่ เพื่อนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น การประเมินควรทำเป็นระยะทั้งก่อนระหว่างและหลังการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ Bloom (1976) ที่กล่าวว่า ทฤษฎีการสอนเน้นที่ภาระงานเพื่อการเรียนรู้ (Learning task) ภาระงานที่จะมอบให้ผู้เรียนต้องสร้างจากแนวคิด ขั้นตอนในการทำงานและพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยได้มาจากหน่วยการเรียนรู้ที่อยู่ในรายวิชาหรือหัวเรื่องที่มีอยู่ในหลักสูตร และสอดคล้องกับ ดวงฤดี ลาสุขะ และคณะ (2554) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพผู้นำในการสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาสุขภาพแบบองค์รวมของผู้สูงอายุในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ประเมินผลลัพธ์กระบวนการเรียนรู้ต้องมาจากข้อมูลของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของผู้สูงอายุในชุมชน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์จริงด้วยตนเอง การค้นพบการแก้ไขปัญหาพร้อมกันการเตรียมการ และการร่วมคิด ร่วมทำด้วยความเต็มใจ

สมรรถนะการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีสมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมากขึ้นไป โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการตระหนักรู้ในตนเองและสมรรถนะสูงสุดด้านปัญญา) สอดคล้องกับ กิตติพร เนาว์สุวรรณ และคณะ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถนะที่จำเป็นต่อการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ เมื่อเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ โดยกล่าวไว้ว่า สมรรถนะข้อที่ 1 สมรรถนะด้านจริยธรรม เป็นการปฏิบัติที่มีศีลธรรมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย การมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย และจริยธรรมเชิงวิชาชีพ การเคารพในสิทธิความต้องการและความแตกต่างของผู้สูงอายุ การพิทักษ์สิทธิโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ การให้บริการที่เท่าเทียมเป็นธรรมโดยไม่ตัดสินถูกผิดตามทัศนคติของตนเอง มีทักษะการให้คำปรึกษาทางจริยธรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจริยธรรม ตลอดจนการสนับสนุนให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลระยะสุดท้าย และสอดคล้องกับ นายแพทย์ประเวศ

วสี (2537) ได้กล่าวถึงการศึกษาเรียนรู้ จำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบเชื่อมโยงเป็นองค์รวม สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ควรจะไปให้ถึง 3 ระดับ คือ 1) ระดับที่เกิดความรู้ 2) ระดับที่เกิดปัญญา 3) ระดับที่เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ราชอาณาจักรไทย และมหาวิทยาลัยสำหรับมิวเทียร์ ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาได้ในรายวิชาต่างๆ ดังนี้

1.1.1 รายวิชาที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ

1.1.2 รายวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับฝึกปฏิบัติการพยาบาล

1.2 การนำผลการวิจัยไปใช้ควรมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านนโยบายการจัดการศึกษา, ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน, ด้านการเตรียมนักศึกษา, ด้านการมอบหมายงานให้นักศึกษา, ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยในรูปแบบ Online มากขึ้น สืบเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้คณะผู้วิจัยต้องปรับเปลี่ยนแผนมาเก็บข้อมูลแบบ Online

2.1 เก็บข้อมูลวิจัยแบบ Online ในครั้งนี้ทำให้คณะผู้วิจัยพบว่า การเก็บข้อมูลแบบ Online สามารถทำได้ไม่ยุ่งยาก เพียงแต่ต้องมีการวางแผนและการประสานงานที่ดี

2.3 ในการวิจัยครั้งต่อไปกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรจะทำการศึกษาวิจัยในรูปแบบ Online เพราะสามารถทำได้รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก และประหยัดงบประมาณ

เอกสารอ้างอิง (References)

กิตติพร เนาว์สุวรรณ ประไพพิศ สิงหเสม และ วลัทธนิ นาคศรีสังข์. (2560). สมรรถนะที่จำเป็นต่อการดูแลผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ เมื่อเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*. 27(1), 1-11.

กิตติพร เนาว์สุวรรณ, เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และวิทวัส ดิษยะศริน สัตยารักษ์. (2558). การพัฒนาตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*. 7(3), 59-73.

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2556). *คู่มือแนวทางการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุระยะยาว*.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2545). *แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- งานวิเทศสัมพันธ์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์. (2563). *รายงานผลการดำเนินงานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ เครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ไตรมาสที่ 2 ปีการศึกษา 2563*. อุบลราชธานี : เอกสารอัดสำเนา.
- ดวงฤดี ลาคุชะ, ทศพร คำผลศิริ, กนกพร สุคำวัง และโรจน์ จินตนาวัฒน์. (2554). การพัฒนาศักยภาพผู้นำในการสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาสุขภาวะแบบองค์รวมของผู้สูงอายุในชุมชน. *วารสารสภาการพยาบาล*. 26 (ฉบับพิเศษ), 59-69.
- ทัศนีย์ เกริกกุลธร, ประกริต รัชวัตร และวิภาศิริ นราพงษ์. (2556). การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์กับเรียนรู้สู่อัตลักษณ์บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*. 7(2), 108-119.
- ประไพพิศ สิงห์เสม, กิตติพร เนาว์สุวรรณ, มาริสา สุวรรณราช และ เนติยา แจ่มทิม. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านการพยาบาลผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*. 3(3), 15-34.
- ประเวศ วะสี. (2537). *การพัฒนาการศึกษาในอนาคต ในแนวทางการพัฒนาการศึกษาในอนาคต*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พิมพ์สิทธิ์ บัวแก้ว, รติพร ถึงฝั่ง. (2559). การดูแลสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทย. *วารสารสมาคมนักวิจัย*. 21(2), 94-109.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2562). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2561 (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. นครปฐม : บริษัท พรินเตอร์ จำกัด.
- Bloom, B. S. (1976). *Human characteristics and school learning*. New York : McGrawHill.
- Insideindonesia.org. (2563). *Aging-remarkably*. สืบค้น 15 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.insideindonesia.org>
- Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago : The University of Chicago.